

Ardelul

Apare Lunea, dimineata, cu ultimele informatiuni politice si stiri sportive

Director:

Theodor Reculescu

Abonamente:

1 an: 100 lei, jum. de an: 50 lei. — Autoritati, mari intreprinderi 1000 Lei.

Redactia si administratia: Arad, Bul. Ferdinand 5

Fascism

Cine a urmarit mersul politice internationale, a observat ca din primii ani de dupa razboi, guvernele celor mai multe State, — incepand cu Italia si terminand cu Germania — s'au alcătuit pe o baza mai mult sau mai puțin natională, însă întotdeauna cu o pronunțată tendință în acest scop.

Că în anumite State lucrul acesta nu a putut fi îndeplinit în întregime, e adevărat, însă trebuie luate în seamă mulțimea de obstacole cari s'au așezat în calea unor asemenea înfăptuiri, de către anumiți interese. Or, e știut, că o piedică se așează mai în grabă și cu mai multe șanse, decât o piatră bună la temelia unui regim cinstit într'un Stat păcătoșit depe urma războiului.

Iată, Franța democrată, se hotărăște însfârșit să rupă cu tradiția. Generalul Veygand intră înconjurat de o mulțime de oameni bine cunoscuți, în arena politicii franceze, încercând să grupeze toate forțele fasciste, azi risipite în o mulțime de grupări izolate.

Este tocmai fenomenul înregistrat acum câteva luni și la noi. Mișcării fasciste din România i-a trebuit un om. L-a găsit în persoana d-lui dr. Al. Vaida Voevod. Și Franței îi trebuie în același scop un om. Să-l fi găsit? Asta se va vedea. În orice caz Franța caută un om. Și dacă nu azi, dar mâine îl va găsi.

Fascism înseamnă curaj. Franța are multă nevoie de curaj. Numai prin fascism — luptând prinurmăre cu aceleași mijloace — va putea contrabalansa acțiunea Germaniei fasciste și revanșarde. Are nevoie de un guvern național, așa cum s'a constituit în Jugoslavia și de care se simte nevoia și la noi. Atunci, concernul acesta de State în care ar intra și Italia, va putea păstra neutralitatea Bulgariei curtată azi de d. Göring, cu atât mai mult, cu cât Bulgaria a reușit însfârșit să-și armonizeze raporturile cu Italia în care a găsit un prim susținător în chestiunea reînarmării sale. Și apoi, în bună parte, atitudinea Ungariei depinde de cea a Bulgariei.

Deasemeni, o Franță fascistă, își va putea apropia Austria care azi este în fond fascistă, lipsindu-i doar această formă de Stat.

Democrația europeană a falimentat. Bătrânul continent tinde spre fascism.

C. Nour

Dușmănosul domn Mihalache

În ședința de acum două săptămâni a valdiștilor arădani, s'au făcut unele declarațiuni de-o excepțională gravitate. De atunci mi le amintesc zilnic și am cugetat mult până să mă hotărâsc a le așterne pe hârtie.

E anume vorba de o confidență a d-lui maior Aurel Birtolon, făcută membrilor prezenți în ședință și în care se oglindește perfect caracterul actualului președinte al partidului național-tărănesc, d. Ion Mihalache: cu puțin timp înainte de ruptura din sânul partidului d. Ion Mihalache i-a făcut următoarea propunere fostului său vice președinte:

— „Domnule Birtolon, eu nu sunt mulțumit cu conducerea d-lui Corma în Arad și apelez la energia d-tale de a forma acolo un nucleu puternic la dispoziția mea. După multă frământare, azi îmi dau perfect seama că, alături de d. Maniu cât și de d. Vaida, nu mai pot lucra și nu mai am nevoie de dânsii.

Te rog să iei d-ta în mână organizația și execută acest program, deoarece nu mai pot și nu mai vreau să lucrez cu acești doi domni”.

Povestea țiganului ajuns diriguitor și care și-a spânzurat întâi pe tatâne-său, prinde contur, se transformă într'o dureroasă actualitate.

Dl. Ion Mihalache, ridicat până unde este azi de cei doi mari bărbați ardeleni, se îndreaptă azi în contra lor cu joshnicia unui politician de periferie. Dl. Mihalache, acela care propovăduiește „nobila emulare” între majoritari și minoritari pentru ocuparea locurilor de frunte în toate ramurile

de activitate se dovedește un agil corupător.

Motivul pentru care dl. Iuliu Maniu a trebuit să renunțe la președinția partidului, este identic cu cel care l-a determinat și pe dl. Alexandru Vaida să facă același lucru: intriștile țesute de dl. Ion Mihalache, cel care ținea cu orice preț să ajungă președinte al partidului și, eventual, al consiliului de ministrii.

Dl. Mihalache a fost într'o continuă opoziție cu d-nii Maniu și Vaida, iar atunci când nu-l putea convinge cu vorba, utiliza sisteme care nu-i fac onoare, ca și în cazul organizației din Arad.

După ce dl. Vaida a părăsit partidul naț.-tărănesc, dl. Maniu a stat câteva timp în expectativă, celace se confunda cu o renunțare la principiile sale. Pentru acest motiv și pentru faptul că se părea definitiv acordul dintre d-nii Maniu și Mihalache, o parte din partizanii d-lui Iuliu Maniu au trecut de partea actualului președinte. Exodul acesta a fost abil exploatat de dl. Mihalache, căruia i-a reușit să-și impună

oamenii săi în locurile de frunte ale diferitelor organizații ardelenene. Exemplul cel mai bun îl constituie faptul că în organizația arădană conducerea a încăput pe mâna oamenilor de încredere ai d-lui Mihalache, iar la Timișoara, la fel. Reprimirea d-lui Bocu nu s'a făcut tocmai pentru că d-sa este mannișt, și urma ca în cazul acesta organizația să adopte tactica d-lui Maniu.

Domnul Iuliu Maniu a rămas credincios vechiilor sale principii, iar d. Mihalache nu vrea să țină cont de ele, așa cum n'a ținut seamă nici de cele ale d-lui Al. Vaida-Voevod.

Iată explicația pentru ce dl. Maniu a păstrat acea rezervă la congresul din București, pentru ca nu a luat cuvântul la nici o întrunire mihalachistă și pentru ce a plecat supărat din capitală, fără a mai aștepta rezultatul audienței la Suveran a d-lui Mihalache. Tensiunea dintre cei doi oameni politici e din ce în ce mai mare și se va solda — inevitabil — cu retragerea d-lui Maniu din propriul său partid.

Th. Reculescu

Acțiunea românească a d-lui Vaida

Mișcarea națională a d-lui Alex. Vaida-Voevod a trezit toate conștiințele românești. Guvernul însuși începe să aplice frânturi din programul „numerus valachicus”, iar ziarul din Ardeal al partidului liberal „Națiunea Română”, scrie în articolul de fond de Marți:

„Năzuința noastră trebuie să fie na-

ționalizarea tuturor ramurilor de producție. Trebuie ca neamul nostru să-și aibe reprezentanți cu pozițiuni în locul întâiu pretutindeni unde există un isvor de traiu. Asta în virtutea drepturilor ce ne revin ca națiune dominantă și justificată de covârșitoarea noastră majoritate”.

De Luni, până Luni

Știți dumniavoastră, stimați cititori, cum suntem jefuiți noi, gazetarii? Aveți ideie ce înseamnă condamnarea noastră de-a ne aproviziona cu hârtie fabricată în țară? Plătim hârtia de trei ori mai scump decât dacă am cumpăra-o în străinătate. Și aceasta datorită trustului fabricilor de hârtie.

Este imposibil să scoatem o gazetă eflină, tot așa cum este exclus să câștigăm și noi ceva depe urma muncii noastre.

Dar cel puțin avem și noi câteodată o mică satisfacție — dacă poate fi considerată ca atare.

Să vedeți: d. Dinu Brătianu, președintele trustului hârtiei, a plecat de la ca. omul — în străinătate, taman în preajma săptămânii cărții (pasă-

mi-te socotea că-i se va face rău dacă, aude văcărelele gazetarilor, editorilor și scriitorilor pe tema scumpetei la hârtie).

Dar gazetarii — șmecheri — l-au giugulit pe doctorul Angelescu, ministrul instrucțiunii, l-au cinstit la bauchete, până ce — pare-se bătrâniorul doctor nu mai rezistă la beutură, — d. Angelescu și-a deslegat limba și — știți: cum e omul la chef — și-a acuzat șeful, adică pe conul Dinu, că vinde scump hârtia. Ba, a mai promis că va lupta cu orice rizic — chiar dacă ar intra în conflict cu partidul liberal — pentru a se ajunge la o simțitoare reducere a prețului hârtiei.

Câte nu vorbește omul la un pahar de vin!

Noi nu ne facem nici o iluzie, dar

de tot necazul ne mai vine să râdem: conu' Dinu l-a provocat pe doctorul Angelescu să-i dea explicații.

Inchipuți-vi-l pe ministrul instrucțiunii după... chef, vis-a-vis de șeful său politic...

Dl. dr. Al. Vaida a fost la Sinaia.

No fi pus cumva din nou „cazanul Satanei” pe pirosții?

Iată și un evreu... antisemit. Da, Mozes Kaufmann s'a ales deputat în circumscripția Tarpa din Ungaria, în urma propagandei antisemite pe care a desfășurat-o.

În sfârșit un evreu care recunoaște imperativul momentului. Numai că de aci înainte să-i ferească D-zeu pe... „goi”, dacă vor da și antisemitismul pe mâna evreilor.

Ilie Isvoranu

Tragedia românilor în Aradul românesc

Constatarea dureroasă pe care am făcut-o în numerele precedente, devine — urmărind proporționalitatea și în celelalte ramuri de activitate — deadreptul tragic pentru elementul românesc.

Ați văzut că din 126 avocați, 80 sunt minoritarii; din 17 farmacii, abia una singură e românească; din 15 dentişti, nici unul nu e român; din 16 bănci, abia 4 sunt românești.

Aceiași situație jalnică

În continuarea anchetei noastre, publicăm și celelalte date statistice, cu privire la meserii.

Din 32 brutării, abia una este românească.

Din 23 boiangerii, nici una nu e românească.

Sunt în Arad 27 ceasornicari minoritari și 12 aurari minoritari și niciunul român.

Din 31 blănari, abia 8 sunt români.

12 cofetari minoritari, față de unul român și 15 bonbonerii minoritare.

Din 82 cismari, abia 17 sunt români.

Din 137 bărbieri, numai 18 sunt români.

În comerț, situația se prezintă astfel:

Cele 5 cafenele arădane sunt în mâinile minoritarilor.

Cele 90 magazine cu aparate de Radio, alămuri, articole electrotehnice, biciclete și reprezentanțe pentru automobile și accesorii, sunt în mâinile minoritarilor.

Din 69 magazine cu textile, abia 4 sunt românești.

Din 33 cu articole tricotate, numai o singură prăvălie e românească.

Din 17 magazine cu fier, unul e românesc.

Cei 25 angroșiști de beuturi spirtoase sunt minoritari.

Deasemeni și cei 10 angroșiști de cereale.

Angroșiștii de lemne sunt toți, adică 38, minoritari.

Magazinele de coloniale sunt: 43 minoritare și 3 românești.

Din 81 magazine cu articole mixte, 12 sunt românești.

Magazinele cu articole de modă bărbătească sunt: 12 minoritare și unul românesc (Mănea).

Din 20 magazine cu lingerie, nu e nici unul românesc.

Sunt 14 angroșiști de mărunțișuri minoritari și abia 1 român.

Din 74 bodegi, numai 14 sunt românești, iar din 172 băcănii abia sunt 12 românești.

Unde sunt numeroși românii

Dintre cei 58 șoferi arădani, proprietari de taxi-uri, 20 sunt români.

Românii sunt în majoritate doar când e vorba de vizitii: sunt 18 căruși români și 2 minoritari, în timp ce printre birjari se numără 177 români și abia 31 minoritari.

Acesta este Aradul românesc.

Căpitan de jandarmi achitat de consiliul de război din Timișoara

TIMIȘOARA. — D. căpitan Ioan Popescu, comandantul legiunii de jandarmi din județul Caraș, a fost dat în judecata consiliului de război din localitate.

D-sa a fost acuzat că în timpul alegerilor de Senat din județul Caraș, din Aprilie 1934, când a candidat d. G. G. Mironescu, fost ministru președinte, s'a dus în raza secției de votare din comuna Moldovănouă și a făcut propagandă pentru candidatul partidului național-tărănesc.

Despre acest lucru a auzit președintele secției de votare, d. judecător Macarie și îndată a trimis pe d. locot. Raica, comandatul gărzii militare dela acea secție de votare, ca să aducă pe d. căpitan Popescu ia d-sa spre a-l întreba asupra acestei învinuiri. D. căpitan Popescu a fost adus la secția de votare, însă a negat că ar fi făcut propagandă în favoarea d-lui Mironescu.

Comandantul legiunii de jandarmi din județul Caraș a fost

dat în judecată pentru faptul că d-sa spunea alegătorilor că însăși d. judecător Macarie doarește ca populația să voteze cu d. Mironescu.

Acest proces s'a judecat ieri de către consiliul de război. Acuzarea a fost susținută de d. locot. col. Stănescu, prim-comisar regal, care a cerut condamnarea d-lui căpitan Popescu, iar apărarea a fost susținută de d. avocat Liviu Coman.

După ce consiliul a ascultat peste 25 de martori, a adus o sentință prin care acuzatul este achitat cu unanimitate de voturi.

Atențiune!

Icoane pentru biserici, embleme și firme, lucrări artistice, execută vechiul atelier

„Nador“

Arad, Str. Sinagogei No. 6.

Înființat 1908. Prețuri convenabile

Dl. A. Birtolon a acționat în judecată pe d. I. Ardelean, pentru calomnie

„Nu răspund calomniilor ordinari...“

În organul mihalachist arădan s'a reproduș — conform sistemului pe care-l practică acest ziar — un articol apărut în toamna trecută, în ziarul „Curentul“. Articolul e intitulat „Porcii“ și se ocupă de unele pretenșii abuzuri ce s'ar fi săvârșit la Sindicatul pentru raționalizarea exportului de animale din Arad, al cărui președinte este dl. maior Aurel Birtolon.

Ce declară dl. A. Birtolon

Am căutat să luăm contact cu dl. A. Birtolon, dar nu l-am putut găsi decât în după amiaza de Sâmbătă, 1 Iunie, când d-sa lua trenul pentru Dresda, fiind delegat de către Uniunea sindicatelor, cu sediul în București, pentru a asista la preluarea primului transport de 15 vagoane boi, exportați în Germania, conform convenție care — așa cum a fost încheiată prin intermediul deputatului sas Fritz Konnert din Brașov — nu poate fi executată. Dl. Birtolon va întocmi un raport și va face propuneri concrete pentru normalizarea exportului cu Germania.

Voidnd a cunoaște adevărata cu privire la afirmațiile de articolul reproduș de ziarul mihalachist, afirmațiuni cari dintru început ni se păreau doar simple calomnii, am cerut d-lui Birtolon să ne facă unele precizări.

D-sa a răspuns următoarele:

— Am citit articolul calomnios din Monitorul mihalachist al Aradului, însă eu nu am obiceiul de-a răspunde calomniilor ordinari, decât în fața tribunalului. Am intentat proces de calomnie prin presă d-lui Ilie Ardelean și am toată încrederea că Justiția română își va face datoria, dând d-lui Ilie Ardelean ocazia să devină scâlcă cele scrise în ziarul mihalachist. Declar de pe acum, că dacă va putea dovedi numai una din afirmațiunile calomnioase dezbătute la adresa mea, voi trage consecințele pentru viitor, iar dacă nu va putea dovedi, d-sa va fi osândit ca un simplu calomniator.

— De ce nu ați acționat în judecată ziarul „Curentul“, atunci când s'a publicat articolul? am insistat noi.

— Pentru că nu am avut cunoștința de apariția acestui articol. Acum, însă, sesizat fiind de d. Ilie Ardelean — pentru care lucru îi sunt foarte mul-

țumitor — m'am adresat Uniunii Sindicatelor din București de unde am primit lămuriri că numele care figurează drept semnătură articolului „Curentul“ este fictiv, iar publicarea acelui articol s'a făcut prin inducere în eroare a Redacției bucureștene. Deasemeni sunt informat că autorul articolului cu pricina este un erudit din Timișoara, anume Grosz Rezső, și a scris acele calomnii la îndemnul unor interesați din Arad.

Calomnii și iar calomnii

Pentru că dl. maior A. Birtolon refuzat să facă alte precizări, am decis de bine să ne adresăm Sindicatului exportatorilor din Arad, de care direct interesat în cauză. Cum ieșea în după amiaza de Sâmbătă, nu am putut găsi pe nimeni din cei în drept să ne dea lămuririle necesare, așa că am dat ancheta noastră la Sindicat și o vom publica în numărul viitor.

Totuși, din investigațiile pe care le-am făcut, reiese că dl. A. Birtolon a părăsit președinția Uniunii, încă în luna Martie 1934, iar exportul de animale în Cehoslovacia s'a făcut în timpul ce dl. Birtolon nu mai era președinte, cam prin August. Deasemeni primele de export s'au plătit prin luna Iunie a aceluiaș an.

Se vede, deci, că în timpul acestor operațiuni, dl. Birtolon nu mai avea calitatea de președinte al Uniunii, prin urmare, nu poate fi învinuit că ar fi exercitat presiunea de care-i învinuit.

D. I. Ardelean, care-i membru în sindicat, iar socrul său, Kozma Sandor, membru în direcțiune, știu perfect bine că toate publicațiunile și circularele Uniunii din București se trec prin procesele verbale ale ședințelor Sindicatului din Arad, iar aceste procese verbale sunt semnate atât de d. I. Ardelean cât și de socrul său, Kozma Sandor. Cum afirmă atunci d. Ardelean că nu a luat cunoștință de circularele Uniunii în care se specificau condițiile de export?

În numărul viitor vom face precizări în această chestiune.

Un val

Un model de societate „română“

Sub acest titlu, cotidianul „Porunca Vremii“ din capitală, scrie următoarele:

Țara aceasta românească, uitată de Dumnezeu, este plină dela un cap la altul de societăți anonime, toate ROMANE.

Nu veți găsi una, una singură, care să nu fie română, chiar când își tipărește firma în englezește, cum e cazul societății: SHELL COMPANY OF ROUMANIA, din Capitală.

Iată, cât e de română această societate:

Din Monitorul Oficial Nr. 162 din Iulie 1933 unde se află publicat pe pagina 5.688 actul constitutiv, și fondatorii precum și compunerea capitalului, rezultă că, din capitalul de 3.000.000 al societății Lei 2.900.000 sunt capital străin. (Lei 2.850.000 Rhena-Ossag Mineralöl-Werke A. G., Hamburg; Lei 25.000 J. B. Aug. Kessl Londra; Lei 25.000 Fr. Godber, Londra) și Lei 100.000 capital românesc. Feriți-vă de societățile anonime ROMANIA!

Frământările din partidul naț.-țărănesc

DI. MANIU PE PUNCTUL DE-A PROVOCI O NOUĂ SCIZIUNE. — DI. IUNIAN „NU VREA SĂ STEA ALĂTURĂ DE SKODIȘTI”. — SITUAȚIA LA LIBERALI. — EVENTUALITATEA UNUI GUVERN NAȚIONAL SUB PREȘEDINȚIA D-LUI VAIDA

Situația în partidul d-lui Ion Mihalache este deadreptul alarmantă. După întrunirea dela Craiova unde — cu mari cheltuieli — abia s'au putut aduna o mie, două de oameni, aduși din 10 județe, după „întrunirea” dela Chișineu unde — pentru a se putea aduna public — d. Pantelimon Halipa, șeful organizației mihalachiste de acolo, a dat svon că va veni M. S. Regele, după toate aceste eșecuri, deci, țărăniștii caută să nascocescă diferite artificii pentru a induce masele în eroare.

Așa s'a întâmplat că d. Ion Mihalache, după ce solicitase o audiență la Suveran, încă de acum o lună și jumătate, adică imediat după congresul din București și neprimind nici un răspuns, s'a dus la Chișineu să conferențieze.

Intre timp însă, cererea de audiență la M. S. Regele, a dlui Mihalache ajunsese la rând, iar mareșalul Palatului a trimis la locuința din București a d-lui Mihalache o înștiințare, că Suveranul i-a aprobat cererea, deci să se prezinte în audiență. Dar cum d. Mihalache era la Chișineu, prietenii săi politici i-au transmis telegrafic vestea. Conferința a fost întreruptă, iar dl. Mihalache — pentru a nu pierde această singură speranță (mai ales acum după ce dl. Al. Vaida Voevod fusese oprit la dejun și apoi într-o lungă audiență de M. S. Regele) a plecat imediat, în goană, la București.

Vă puteți închipui bucuria țărăniștilor, cari nu știau că audiența fusese cerută de șeful loc acum o lună și jumătate. Se vedeau oamenii deja la guvern, tăind și spânzurând.

În București însă, d. Mihalache a dat cu ochii de d. Maniu într-o lungă întrevvedere. Rezultatul acestei întrevvederi n'a fost cătuși de puțin satisfăcător pentru coeziunea partidului național-țărănesc. D. Maniu a revenit din nou asupra chestiunii inițiale a cărei agitare a provocat o stare de tensiune între acest partid, și anumiți factori hotărâtori în Stat.

Fostul președinte i-a comunicat d-lui Mihalache că d-sa înțelege să ducă mai departe acțiunea politică pe care de atâta timp o duce pe cont personal. Se credea într'adevăr la un moment dat că d. Maniu renunțase sau era pe cale să renunțe la punctul său de vedere în chestia constituțională.

D. Mihalache s'a putut convinge că situația este cu totul alta.

Nefiind satisfăcut de întrevvedere pe care a avut-o cu șeful partidului, d. Maniu a părăsit, supărat, capitala ducându-se la Cluj.

D. Maniu n'a mai așteptat în Capitală rezultatul audienței pe care d. Mihalache a avut-o la Rege.

Noua încordare dintre cei doi oameni politici va duce în curând la o ruptură.

Decamdată s'a ajuns la contramandarea întrunirii pe care partidul na-

țional-țărănesc trebuie s'o fie la 3 Iunie la Cluj.

Ce spun maniștii despre audiența d-lui Mihalache

În ceiace privește audiența d-lui Mihalache la Rege, țărăniștii — partizani ai șefului — pretind că d. Mihalache ar fi satisfăcut și... optimist.

Cercurile maniște spun însă că acest optimism — dacă există — nu este prin nimic justificat și că **dimpotrivă d. Mihalache are motive să nu fie de loc încântat.**

Tot aceste cercuri maniște recunosc că **ESTE SEMNIFICATIV FAPTUL CĂ ACEASTĂ AUDIENȚĂ SOLICITATĂ ACUM O LUNĂ — A DOUA ZI DUPĂ CONGRESUL DE LA „RIO” — A FOST ACORDATĂ ABIA ACUM.**

DI. IUNIAN NU REINTRĂ ÎN PARTID

Intrucât d. Mihalache este hotărât să facă uz de autoritatea sa de șef al partidului spre a impune partizanilor voința sa, este de prevăzut că d. Iuliu Maniu se va retrage din partid. Dealtfel aceasta pare a fi fost și intențiunea d-lui Mihalache, din moment ce a avut grije să și completeze statutul major cu doctorul Lupu. Din acești bine cuvântați motive, d. Mihalache ar dori ca și dl. Grigore Iunian să se reintoarcă la matcă. Lucrul acesta pare însă imposibil.

Dealtfel chiar d. Gr. Iunian a desmințit formal versiunea care vorbește de o revenire a d-sale la național-țărăniști.

D. Iulian a declarat textual următoarele:

„Dau cea mai formală desmintire acestor svonuri. În ce mă privește pe mine personal — și cred că pot

Cum se acordă brevete pentru băuturi în stațiunile climaterice

Direcțiunea monopolului alcoolului a dat următoarea deciziune:

Comercianților de băuturi, care solicită în afara comerțului pe care-l exercită pe bază de brevet, așa-zise brevete de sezon pentru stațiunile climaterice sau balneare, nu li se vor acorda asemenea brevete, decât dacă își iau obligațiunea ca pe timpul cât funcționează comerțul de sezon, să închidă pe cel inițial.

Este dela sine înțeles că brevetele celor cari nu exercita un alt comerț de băuturi se acordă, în condițiile legii monopolului.

VIAȚA POLITICĂ

vorbi și în numele partidului — nu poate fi vorba de așa ceva. Sunt diferite impedimente, dar mai presus de toate este un impediment de ordin moral. Eu am dus din adâncă convingere campania cunoscută în chestia Skoda.

Ce-ar zice lumea să mă vadă mâine cot la cot cu cei pe cari i-am atacat eri?”

Declarația e categorică și fără născociri de răstălmăcire.

D. Gr. Iunian își continuă drumul în politica românească pe linia de intransigență și onestitate politică pe care a mers până acum.

Situația la liberali

Dl. Dinu Brătianu pare hotărât să răstoarne guvernul.

D. Gh. Tătărescu, prin activitatea pe care o depune acum, vrea să strângă rândurile guvernului împotriva tentativei d-lui Dinu Brătianu de răsturnare a regimului.

D-sa a convocat, pentru săptămâna aceasta, o consfătuire a fruntașilor partidului liberal, la moșia sa, de unde va porni semnalul reacțiunii împotriva șefului partidului liberal.

În vederea acestei clarificări, grupul H. a cumpărat majoritatea acțiunilor Casei partidului.

Eventualitatea unui guvern național

În unele cercuri se svonește că încă înainte de ziua de 8 Iunie ar urma să se formeze un guvern național, sub președinția d-lui N. Titulescu sau a d-lui Al. Vaida-Voevod.

Dl. Tătărescu, întrebat despre eventualitatea unui asemenea guvern, a răspuns:

— „Guvern național?” Tot eu am să-l fac și pe acela! Dar la toamnă și nu cu național-țărăniștii, ci cu Vaida-Voevod, Oct. Goga și Cuza”.

Prieteni d-rului Lupu

În ziua de 29 Mai Consiliul de războiu din Chișinău a condamnat pe o seamă de cetățeni în frunte cu d-rul Derevici, Lerner, Radelboim, Eissenberg, Leibovici și alții la pedepse variind între 3 ani și două luni închisoare și 5 luni interdicție pentru acțiune subversivă contra Statului Român.

Intre martorii cari au depus favorabil pentru șeful echipei comuniste a fost și democratul țărănist dr. Lupu, care a căutat să salveze pe Derevici.

Faptul că d. Lupu nu s'a pronunțat asupra mișcării subversive zisă „antifascistă” „pentru a nu jigni pe nimeni”, confirmă și mai mult tovarășia care place fostului ministru cu cravate roșie.

Intrevederea d-lui dr. Al. Vaida cu S. S. Patriarhul Miron

BUCUREȘTI. — Dl. dr. Al. Vaida Voevod, președintele „Frontului Românesc”, însoțit de dl. dr. Aurel Vlad, a avut o lungă întrevvedere cu S. Sa Patriarhul Miron Cristea.

Informațiuni

D. N. Titulescu, reținut la Paris de importante conversațiuni diplomatice, va veni în țară în prima săptămână a lunii Iunie și va lua parte la serbările Restaurației.

Din Istanbul se anunță că Statele Înțelegerii Balcanice vor fi reprezentate în mod deosebit la aceste serbări și că un schimb de telegrame între șefii Statelor Înțelegerii Balcanice va sublinia caracterul cordial al alianței.

D. Ostrowski, ministrul Rusiei la București, va vizita Bulgaria, unde va sta câteva zile.

D-a este așteptat să sosască la Sofia în ziua de 4 Iunie și se crede că va încerca să contrabalanseze acțiunea generalului Göring, trimisul d-lui Hitler.

Din Sofia se anunță că generalul Göring a transmis Regelui Boris o invitație din partea cancelarului Hitler, care dorește să-l vadă pe Suveranul Bulgariei în Germania.

Regele Boris a acceptat invitația și va profita de prima călătorie pe care o va face în Apus, pentru a avea o întrevvedere cu Führerul.

LONDRA. — Germanul Iacob Bulig a reușit să traverseze canalul Mânecei, între Calais și Douvers, în 10 ore și 20 minute, folosindu-se de un automobil plutitor.

Miercuri a avut loc la ministerul industriei și comerțului o lungă conferință între d. Ostrowski, ministrul U. R. S. S. și d. I. Manolescu-Strunja, ministrul industriei și comerțului, cu privire la stabilirea unui program pentru reluarea relațiilor comerciale dintre România și U. R. S. S.

În cursul săptămânii viitoare se va întruni la ministerul industriei și comerțului o comisiune restrânsă pentru fixarea tuturor detaliilor.

D. prof. universitar P. Dragomirescu a aderat la Frontul Românesc

D. Petre Dragomirescu, profesor universitar, și-a dat adeziunea la mișcarea „Numerus valachicus”, înscriindu-se în Frontul Românesc.

D-sa a fost însărcinat cu organizarea mișcării naționale la Iași.

D. Al. Vaida-Voevod vizitează centrele de străjeri

Pentru a se documenta asupra O. E. T. R. și „Straja Țării” d. dr. Alex. Vaida-Voevod a fost invitat să viziteze centrele de străjeri ca să cunoască sensul și rostul acestei mișcări de regenerare a tineretului. D-sa însoțit de d-nii Voicu Nițescu, C. Angelescu și O. Ghețeanu, prof. univ., au vizitat în ziua de 24 Mai centrele străjerești de pe Valea Prahovei.

La Valea Târsii, unde străjeria a fost organizată de un elev, Tudor Constantin, din clasa 4-a, care a urmat primul curs la Breaza, programul executat sub comanda acestui inimos copil, a impresionat adânc pe fostul prim ministru.

Pentru ordinea, curățenia, reînvierea portului național și aspectul general, d. Dumitrăchescu, directorul școlii a fost călduros felicitat.

La Bănești și la școala nr. 2 de fete din Câmpina s'au executat deasemenea reușite demonstrații spre lauda corpului didactic ce nu-și precupește munca pentru înfăptuirea idealului de viață nouă spre care trebuie îndrumat tineretul.

Vizitatorii au asistat apoi la desfășurarea unui ansamblu de 500 străjeri la Breaza și s'au oprit și la centrul de îndrumări unde lucrau 80 comandanți străjeri.

D. Vaida-Voevod a felicitat călduros pe d. general Manolescu, secretarul general al O. E. T. R.-ului, pe d. colonel Panaitescu, inspectorul general al străjeriei, pe d. prof. Tiberiu Crudu, comandantul centrului, pe d. prof. Angelescu, director de studii și d. prof. Florea ajutor, precum și pe toți instructorii centrului.

Entuziasmat de cele văzute, d. Vaida-Voevod a exclamat: „Știam că M. S. Regele ne întrece pe toți în manifestarea unui gând prin vorbă, dar trebuie să fac mărturisirea că după cele văzute, ne întrece pe toți și cu fapta. Deasemenea am rămas uimit de munca modestilor dascăli și de realizările la cari au ajuns prin aplicarea metodei străjerești. Pentru mine, ziua de azi rămâne ziua unor descoperiri de mare preț. În toate constat entuziasmul și optimismul robust al generalului Manolescu, căruia îi aduc cuvântul meu de admirație”.

„Știam că M. S. Regele ne întrece pe toți în manifestarea unui gând prin vorbă, dar trebuie să fac mărturisirea că după cele văzute, ne întrece pe toți și cu fapta. Deasemenea am rămas uimit de munca modestilor dascăli și de realizările la cari au ajuns prin aplicarea metodei străjerești. Pentru mine, ziua de azi rămâne ziua unor descoperiri de mare preț. În toate constat entuziasmul și optimismul robust al generalului Manolescu, căruia îi aduc cuvântul meu de admirație”.

Moise Zipstein, tovarășul lui Madgearu, bătut și de ai lui

Se anunță din Tighina: În seara zilei de 25—26 cor., pe la orele 7, pe artera principală a Tighinei, str. Regina Maria, a izbucnit un enorm scandal între fostul senator național-tărănist Moise Zipstein și doi membrii marcantți ai partidului sionist Postan Mihel și Cusnir Zeilic.

În încăerarea ce s'a produs, fostul senator a fost grav rănit și numai intervenția poliției l-a putut scoate din mâinile agresorilor.

nile agresorilor.

Moise Zipstein a fost pansat la ambulanță.

Cauzele încăerării sunt multiple, dar cea inițială este dușmănia acută dintre Zipstein și acești membri marcantți, pe chestia conducerii comunității izraelite din localitate, din care fostul senator fusese exclus.

Scandalul a produs senzație în cercurile politice din localitate, toți fiind bine cunoscuți,

D. Halippa, șeful mihalachiștilor din Basarabia, acuzat de trădare față de basarabeni

Ziarul „Curentul” publică următoarele:

CHIȘINAU, 30. — La ora când telefonul (12 noaptea) s'au închis dezbaterile adunării eparhiale a Chișinăului.

Părintele Cuciujna, într-o vehementă cuvântare, aduce grave acuzații d-lui Pan Halippa, deputat eparhial, arătând că deși d-sa este basarabean și ani de-a rândul a reprezentat Basarabia ca ministru în guvernele naționale-tărăniste, — la alegerea episcopului Dionisie a trădat cauza basarabenilor făcând jocul guvernului național-tărănist care căuta să opună un alt candidat acestui episcop, deși acesta se bucură de simpatia unanimă a celor 3 milioane de basarabeni.

nal-tărăniste, — la alegerea episcopului Dionisie a trădat cauza basarabenilor făcând jocul guvernului național-tărănist care căuta să opună un alt candidat acestui episcop, deși acesta se bucură de simpatia unanimă a celor 3 milioane de basarabeni.

Bomba aruncată de părintele Cuciujna a avut un efect dezastruos, în ceea ce privește situația d-lui Pan Halippa ca om politic și basarabean.

Ruptură Maniu-Mihalache

La încheierea ziarului primim următoarea informație din București:

Scurta întrevvedere care a avut loc zilele trecute între d-nii Maniu și Mihalache, după sosirea precipitată dela Chișinău a șefului național-tărăniștilor — e dus la o înăsprire gravă a raporturilor dintre cei doi conducători ai partidului național-tărănesc.

Rezultatele d-lui Mihalache pe chestia constituțională, hotărârea acestuia de a contramanda marea adunare național-tărănistă dela București — la care d. Maniu trebuia să facă declarații senzaționale — a indispus profund pe

fostul prim-ministru, care a plecat la Bădăcin, decis să pășască la o ruptură neîntârziată.

Un prieten al d-lui Maniu sosit azi dimineață dela Cluj a adus vestea că în capitala Ardealului se fac mari pregătiri pentru întrunirea manistă dela 16 Iunie, care se va ține chiar împotriva voinții d-lui Mihalache.

Maniștii afirmă că vor face la Cluj o a doua întrunire dela Alba-Iulia. D. Maniu își va expune punctul d-sale de vedere în fața a cel puțin 50.000 de oameni.

SPORT

Gloria-Parângul CFR 4:1 (3:1)

Aspecte. Coducerea Gloriei s'au dovedit de astă dată, foarte grăjolie față de jucători: a contractat matchul cu e echipă ca Parângul, numai pentru a procura momente plăcute lui Mercea — care, de rândul acesta, și-a făcut damblaua cu... driblatul — și lui Ghiță Barbu, lovit și el de aceeași filoxeră. Dl. Lupșa îi va cumpăra lui Ghiță o minge pentruca, în timpul liber, să se joace singur cu ea. În felul acesta poate se va hotărâ Ghiță ca în timpul matchului să-i lase și pe ceilalți să se joace cu mingea clubului...

După durițările de rigoare, Mondok îi propune armistițiului lui Tudor: „Tu să nu mai atingi mingea, iar eu nu te mai ating pe tine...”

Și pentrucă pacea nu s'a încheiat, am asistat la un match de... rugby.

Banii înapoi!

Cetățeanul

ARAD, 2. — Într'un match amical Gloria a învins pe Parângul CFR, din Petroșani.

Jocul a fost plinat cu brutalități, cari se datoresc, în cea mai mare parte oaspeților.

Gloria a jucat lipsită de serviciile celor mai buni chiperi însă totuși victoria i-a revenit.

Oaspeții, prin începutul promițător și prin marcarea goalului de onoare chiar în primele minute de joc, păreau a produce lucruri frumoase însă, mai târziu, a trebuit să cedeze arădanilor.

Dl. Darázs a condus slab următoarele formații:

Gloria: Săbău (Boșneac) — Varjassy, Volentir — Gabor, (Neteda), Faur, Pecican — Tudor, Igna, Barbu I, Mărienț și Mercea.

Parângul CFR: Kiss — Tamás, Ujj, (Mondoc) — Cenan, Miskolczi, Ederstein — Kantor, Schulz, Horvath, Mondoc (Beke) și Dragoș.

Oaspeții au lovitura de începere.

În min. 3 Kantor trece de Volentir, centrează și Horvath înscrie primul goal (0:1).

Oaspeții domină câteva minute apoi cedează Gloriei. În min. 9 Barbu transformă imparabil dintr'o passă primită dela Igna (1:1).

În minutul următor Pecican, din câmp, bate un penalty și mingea intră în plasă (2:1).

Gloria presează mereu, iar oaspeții cedează din teren.

În min. 17 Igna este faultat în careu. Arbitrul acordă 11 m., iar Pecican transformă (3:1).

Urmează apoi câteva mingi trimise în bară de ambele linii de atac.

În min. 21 poarta Gloriei este pusă în dificultate. Dragoș trage puternic, Săbău respinge Mondoc reia în bară mingea revine, și tot el trimite alături.

În min. 22 Igna printr'un shoot plasat, face pe Kiss să-și arate calitățile.

Până la pauză jocul continuă în aceeaș notă.

La reluare jocul devine mai spectaculos.

În min. 9 a splendidă combinație Barbu-Tudor-Mercea pune pe ultimul situația de-a ridica scorul (4:1).

Barbu, Tudor și Faur trag de vreme câteva ora alături și peste bară.

Până la sfârșit, rezultatul a rămas neschimbat.

S'au remarcat dela Gloria: Boșneac, Varjassy, Faur, Tudor și Barbu, iar dela oaspeți: Kiss, Miskolczi, Ederstein și Mondok.

România A - Viena 3:3 (0:0)

Viena - România B 6:1 (3:1)

BUCUREȘTI, 2. — Evenimentul sportiv anual: Balcaniada, se apropie și cu aceasta și frământările oficialilor din fruntea celor 4 țări participante la această competiție.

Astfel cei din România, înainte de a pleca la Balcaniada, pentru a putea controla mai de aproape pe cei 3 jucători selecționabili cantonați în Capitală au invitat pe reprezentativa a rașului Viena pentru două matchuri la București, disputate Sâmbătă și Duminică.

Sâmbătă Viena a învins România A cu 6:1 (3:1), prin goalurile marcate de Durschpeck (2), Hunenberger, Hannemann, Stoiber și Vogl I. Pentru România a marcat Gerorgescu.

Duminică România A a terminat în egalitate cu Viena 3:3 (0:0). Au marcat în ordine Dobai (R), Sepi (U), Durschpeck (V), Stoiber (V), Sepi (U), Vogl I (V).

Duminică 9 Iunie echipa națională va juca în București cu echipa franceză R. C. Strassbourg.

Divizia Națională B

Timișoara: Ilsa—Rovine-Grivița (1:0).

Cluj: CAC—Ceramica 1:0 (1:0).

Sibiu: Coimii—Unirea 3:2 (1:0). Matchuri pentru campionatul de Liga.

Timișoara: Banatul—CSML 3:0 (3:0).

Craiova: Craiu Iovan—Minerul (3:1).

În finală se vor întâlni Banatul Craiu Iovan.

Premiul districtual Arad

Întelegerea—Hakoah 2:1 (0:0).

AMEFA—Șoimii 13:2 (9:0).

Banatul—Tricolor 4:2 (2:1).

Juventus—Olimpia 6:5 (6:2).

Alte rezultate:

București: București jun.—Timișoara jun. 4:2 (3:1).

Timișoara: Freidorf—Unirea (3:1). Match de campionat. RGM Rapid 3:2 (1:0). Match amical.

Arad: Olimpia—SGA 3:2 (0:1). Călăcanii au învins pe merit. Olimpia este o echipă unde se muncește. Primitiv pentru viitor.

Unirea—Sparta 3:1 (0:0).

USA—Titanus 4:2 (1:0).

Întelegerea—Hakoah 1:0 (1:0). Match amical.